

Kolmapäev, 11. märts 2015

P8_TA(2015)0066

Kosovo integreerumine Euroopaga

Euroopa Parlamendi 11. märtsi 2015. aasta resolutsioon Kosovo integreerumise kohta Euroopaga (2014/2950 (RSP))

(2016/C 316/08)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse 19.–20. juunil 2003. aastal Thessaloníkis toimunud Euroopa Ülemkogu eesistujariigi järeltõlge Lääne-Balkani riikide Euroopa Liiduga ühinemise väljavaadete kohta,
- võttes arvesse 19. aprillil 2013. aastal peaministrite Hashim Thaci ja Ivica Dačići poolt alla kirjutatud esimest kokkulepet, mis käsitleb suhete normaliseerimise põhimõtteid, ning 22. mail 2013. aastal vastu võetud rakendamise tegevuskava,
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 28. juuni 2013. aasta järeltõlge, millega otsustati anda luba alustada läbirääkimisi Euroopa Liidu ja Kosovo vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu sõlmimiseks,
- võttes arvesse nõukogu 22. oktoobri 2012. aasta otsust, millega volitati komisjoni alustama Kosovoga läbirääkimisi raamlepingu üle Kosovo osalemiseks liidu programmides,
- võttes arvesse ÜRO peasekretäri aruandeid ÜRO ajutise missiooni jätkuva tegevuse kohta Kosovos ja sellega seotud arengute kohta, sealhulgas viimast aruannet, mis avaldati 31. oktoobril 2014,
- võttes arvesse Nõukogu 12. juuni 2014. aasta otsust 2014/349/ÜVJP, millega muudetakse ühismeedet 2008/124/ÜVJP Euroopa Liidu õigusriigimissiooni kohta Kosovos (EULEX KOSOVO),
- võttes arvesse üldasjade nõukogu 7. detsembri 2009. aasta, 14. detsembri 2010. aasta ja 5. detsembri 2011. aasta kohtumiste järeltõlge, milles vastavalt rõhutati ja kinnitati taas, et ka Kosovo peaks – ilma et see mõjutaks liikmesriikide seisukohta tema staatuse kohta – saama edaspidi kasutada viisanõude kaotamise võimalust, kui kõik tingimused selleks on täidetud,
- võttes arvesse viisadialoogi alustamist 2012. aasta jaanuaris, 2012. aasta juuni viisanõude kaotamise tegevuskava ning komisjoni 24. juuli 2014. aasta teist aruannet Kosovo edusammude kohta viisanõude kaotamise tegevuskava nõuete täitmisel (COM(2014)0488),
- võttes arvesse 16. jaanuaril 2014. aastal toimunud õigusriigialase struktureeritud dialoogi kolmandat kohtumist,
- võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1244 (1999), Rahvusvahelise Kohtu 22. juuli 2010. aasta nõuandvat arvamust, mis käsitleb Kosovo iseseisvuse ühepoolse väljakuulutamise koosõla rahvusvahelise õigusega, ning ÜRO Peaassamblee 9. septembri 2010. aasta resolutsiooni 64/298, milles tunnustati Rahvusvahelise Kohtu arvamust ning tervitati ELi valmisolekut hõlbustada Belgradi ja Priština vahelist dialoogi,
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu ministrite komitee 11. juuni 2014. aasta otsust võtta Kosovo Euroopa Nõukogu Veneetsia komisjoni liikmeks ning võttes arvesse kahe Kosovo eksperdi määramist Veneetsia komisjoni koosseisu 2014. aasta septembris,
- võttes arvesse 28.–29. mail 2008, 6.–7. aprillil 2009, 22.–23. juunil 2010, 20. mail 2011, 14.–15. märtsil 2012 ja 30.–31. oktoobril 2013 toimunud Euroopa Parlamendi ja Kosovo parlamendi vaheliste kohtumiste ühisavaldusi,
- võttes arvesse komisjoni 16. oktoobri 2013. aasta teatist laienemisstrateegia ja peamiste ülesannete kohta aastatel 2013–2014 (COM(2013)0700),
- võttes arvesse üldasjade nõukogu 16. detsembri 2014. aasta järeltõlge laienemise ning stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi kohta,

Kolmapäev, 11. märts 2015

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone,
  - võttes arvesse Ulrike Lunaceki tegevust väliskomisjoni alalise raportööriina Kosovo küsimustes,
  - võttes arvesse kodukorra artikli 123 lõiget 2,
- A. arvestades, et Kosovo iseseisvust tunnustab 110 riiki ÜRO 193 liikmesriigist, sealhulgas 23 ELi liikmesriiki 28-st;
- B. arvestades, et läbirääkimised ELi ja Kosovo vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu üle viidi lõpule 2014. aasta mais ning leping paraferiti 2014. aasta juulis;
- C. arvestades, et iga (potentsiaalset) kandidaatriiki hinnatakse tema enda saavutuste põhjal ning ühinemise ajakava määrab vajalike reformide kiirus ja kvaliteet;
- D. arvestades, et ELi valimisvaatlusmissiooni hinnangu kohaselt olid 25. mail ja 8. juunil 2014. aastal peetud ennetähtaegsed parlamendivalimised läbipaistvad ja hästi korraldatud ning nendega kinnitati 2013. aastal toimunud kohalike valimiste käigus saavutatud edusamme; arvestades, et Kosovo Assamblee (edaspidi „assamblee“) avakoosolek peeti alles 8. detsembril 2014. aastal ja valitsus hääletati ametisse 9. detsembril 2014. aastal;
- E. arvestades, et ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) edukas elluviimine eeldab muu hulgas tahet kontrollida varasemaid tulemusi ja teha tuvastatud probleemide põhjal õiged järeldused, sh välimissioonide korraldamisel; arvestades, et EULEX on seni suurim missioon, mis on kestnud juba enam kui kuus aastat;
1. väljendab heameelt, et valimistele järgnenud kuuekuuline poliitiline ummikseis lõppes assamblee moodustamise ja uue valitsuse ametisse nimetamisega; on mures, millist mõju võib avaldada see, kui ilma konsensuseta määratakse ametisse isikud, kelle taust võib tekitada küsimusi; peab kahetsusväärseks, et uues valitsuses on tarbetult palju ministreid ja ministrite asetäitjaid, mis avaldab mõju eelarvele, ja et naisministreid on vähe; märgib, et naisministrite arvu suurendamist saaks kasutada edumeelse stiimulina kogu ühiskonna jaoks; rõhutab, et vajalike reformide tõsine ja otsustav läbiviimine on uue valitsuse jaoks äärmiselt pakiline küsimus; rõhutab, et Kosovo juhtkonna saavutusi saab kõige paremini hinnata konkreetsete tulemuste alusel, mida need on andnud Kosovo kodanikele ning Euroopa ja rahvusvahelistele partneritele; julgustab Kosovo serbia vähemuse valitud esindajaid osalema Prištinas moodustatud uues koalitsioonivalitsuses ja asuma selles oma ülesandeid täitma;
  2. õhutab uut valitsust Euroopa-kursil jätkama ning rõhutab, et valitsus on kohustunud, sealhulgas seadusandlikult, lahendama mitmeid prioriteetseid küsimusi, muu hulgas astuma samme õigusriigi põhimõtete tugevdamiseks ja kinnistamiseks, rajama sõltumatuse, professionaalsuse ja tulemuslikkuse põhimõtetele tugineva kohtusüsteemi mudeli ning võitlema kõigil tasanditel süstemaatiliselt ja mõjusalt korruptsiooni ja organiseeritud kuritegevuse vastu; kutsub ametivõime üles mõjusalt ja süstemaatiliselt võitlema tööpuudusega, tugevdama struktuurseid majandusreforme ja jätkusuutlikku arengut, luues selleks väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele stiimulid ja reguleeriva raamistiku, ning jätkama hädavajalikku sotsiaalkaitsesüsteemi reformimist, et vähendada jätkuvalt laialdast vaesust, sealhulgas lubamatult kõrget laste vaesuse määra; rõhutab asjaolu, et selleks on kõige tähtsam reformide läbiviimine; rõhutab, et esmatähtis peaks olema erikohtu loomine ja toimimine ning koostöö sellega, mis aitab Kosovol lahendada ja ületada probleemid, mille juured on riigi minevikus; rõhutab, et seadusandlikud ja poliitikakavad peavad vajaminevaid vahendeid realistlikult kajastama, ja soovib neid rakendada läbipaistvaval viisil;
  3. rõhutab vajadust tugevdada assamblee ja eelkõige Euroopa integratsiooni komisjoni rolli Kosovo integratsiooni-protsessi järelevalvajatena; nõuab, et assamblee võtaks kiiresti vastu uue kodukorra, mis oleks kooskõlas Euroopa parimate tavadega ja kajastaks võrdõiguslikkuse mõõdet;
  4. rõhutab vajadust tõhustada meetmeid võitluseks ebaseaduslikku rännet korraldavate kuritegelike rühmitustega; lisaks rõhutab, et selleks, et peatada ebaseaduslik ränne ning taastada kodanike lootus ja usk võimalusse rajada endale tulevik oma kodumaal, on vajalik sotsiaal-majanduslik areng ja tuleb luua uusi töökohti; rõhutab vajadust tegeleda ebaseadusliku rände algpõhjustega, kasutades selleks kõiki ELi poliitika- ja abivahendeid;

Kolmapäev, 11. märts 2015

5. on rahul kodanikuühiskonna organisatsioonide, eelkõige naiste ning lesbide, geide, biseksuaalide, trans- ja intersooliste inimestega tegelevate organisatsioonide järk-järgulise tugevnemise ja nende vahelise koostöö paranemisega; rõhutab siiski, et tuleb leida lahendus nende aktivistide vastu suunatud ähvardustele ja rünnakutele, kes püüavad suurendada lesbide, geide, biseksuaalide, trans- ja intersooliste inimeste õigusi; nõuab, et Kosovo ametiasutused tugevdaksid siiani ajutiselt toimunud kodanikuühiskonnaga konsulteerimise mehhanisme, eelkõige ühisele nõuandekomisjonile kõigi vajalike vahendite andmisega; on seisukohal, et valitsuse avatuse ja läbipaistvuse tagamiseks tuleks seadusandlikesse konsultatsioonidesse kaasata kodanikuühiskonna esindusorganisatsioonid; nõuab ka, et abiandjad ja eelkõige EL jätkaksid oma tegevuse kavandamisel kodanikuühiskonna kaasamist ja selle esindajatega konsulteerimist;

6. märgib, et kohtusüsteemi ja selle korraldust reguleerivate õigusaktide valdkonnas on tehtud mõningaid edusamme, eelkõige selles osas, mis puudutab struktuuride kohandamist uue EULEXi mandaadi ning EULEXi ja Kosovo kohtunikest koosnevate kolleegiumidega; märgib samas, et suurt muret tekitab endiselt kohtunike ja prokuröride sõltumatus, aruandekohustus, erapooletus ja tõhusus ning Kosovo kohtunõukogu toimimine, vanglasüsteem ja kogu õigusriigi valdkonna tulemuslikkus; rõhutab, et tuleks jätkata tööd, et valmistuda EULEXi vastutusalade täielikuks üleandmiseks Kosovole; palub, et poliitilised asutused avaldaksid selgelt täielikku toetust nende kohtunike ja prokuröride sõltumatusele, kelle kaudu püütakse jätkuvalt mõjutada käimasolevaid uurimisi ja kohtumenetlusi;

7. väljendab muret nähtavate edusammude puudumise pärast võitluses kõrgetasemelise korruptsiooni ja organiseeritud kuritegevusega, mis on suur tõke Kosovo demokraatliku, sotsiaalse ja majandusarengu teel; rõhutab, et valitsus peab selgelt näitama, et Kosovo võitleb süstemaatiliselt organiseeritud kuritegevusega ja kõigil tasanditel esineva korruptsiooniga; nõuab jätkuvaid meetmeid, et tõkestada mis tahes seosed organiseeritud kuritegevuse ja avaliku sektori töötajate vahel; on mures ka laialt levinud ebaseadusliku tulirelvade omamise pärast ning nõuab, et Kosovo valitsus rakendaks olemasolevaid programme selliste relvade konfiskeerimiseks, eriti väike- ja kergrelvade kontrollimise ja konfiskeerimise riikliku strateegia ja tegevuskava ajavahemikuks 2013–2016; palub Kosovol nimetatud nähtuse tõkestamiseks teha koostööd ELi relvakaubanduse eksperdirühmaga ja naaberriikidega ning nõuab, et EL annaks igasugust selleks vajalikku tehnilist abi;

8. peab kiiduväärseks Kosovo osalemist terrorismivastase võitluse koalitsioonis, Kosovo kriminaalõiguses tehtud muudatusi välisriikide võitlejate tegevuse tõkestamiseks ja ametivõimude tööd nende inimeste kohtu alla andmisel, kes on seotud noorte värbamisega äärmusrühmitustesse; võtab murelikult teadmiseks teated Kosovo noorte kasvava radikaliseerumise ja selle kohta, et mõningad neist ühinevad terroristidega Süürias ja Iraagis; palub ELil aidata lahendada sotsiaalprobleeme kui üht põhjust, miks äärmusrühmitustel õnnestub Kosovo noori oma ridadesse värvata;

9. märgib, et üks uue valitsuse prioriteetidest on selliste Kosovo relvajõudude loomine, mis tegutsevad kooskõlas põhiseadusega ja täieliku tsiviilkontrolli all; mõistab, et territoriaalkaitse põhimõte on riikliku suveräänsuse üks osa, kuid nõuab, et relvajõud oleksid kooskõlas ELi põhimõtetega ning leiab, et tuleks rohkem teha Kosovo politsei paremaks varustamiseks, et koheselt tõsta tema tegevuse tulemuslikkust;

10. võtab teadmiseks edusammude puudumise avaliku halduse reformi strateegilise raamistiku ja tegevuskava rakendamisel; palub Kosovol lõplikult välja töötada avaliku teenistuse õigusraamistik, mis tagab teenistuse depolitiseerimise ja hõlmab tulemushindamist;

11. palub ametiasutustel võtta kiiresti vastu üksikasjalikud diskrimineerimisvastased õigusaktid ning ühtlasi keskenduda ennetavatele ja teadlikkuse tõstmise meetmetele; väljendab heameelt selle üle, et 17. mail 2014 toimus esimene geiparaad ning et lesbide, geide, biseksuaalide, trans- ja intersooliste inimeste õigustega tegelemiseks on loodud koordineerimis- ja nõuanderühm;

12. tunneb heameelt selliste saavutuste üle naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse valdkonnas nagu õigusaktide muutmine eesmärgiga võtta arvesse konfliktidega seotud vägivalda, näiteks sõjategevusega kaasnenud vägistamist kogunud isikuid; rõhutab, et lahendamist ootavad veel mitmed probleemid, eriti sellistes valdkondades nagu sooline ja koduvägivald, omandiõigused ning naiste esindatus juhtivatel ametikohtadel;

Kolmapäev, 11. märts 2015

13. nõuab meetmeid otsustavaks tegelemiseks soolise ja koduvägivallaga seotud küsimuste ja probleemidega; rõhutab soolise ja koduvägivalla ulatust käsitleva tervikliku andmekogu vajalikkust;

14. kutsub Kosovot üles võtma vastu tulemusliku ja tervikliku institutsioonilise ja õigusraamistiku meedia valdkonnas ning eelkõige sõnavabaduse tagamiseks tulemuslikumalt täitma kehtivaid seadusi; on jätkuvalt mures ajakirjanike ähvardamiste ja ründamiste ning meedia läbipaistmatuse pärast; rõhutab meediavabaduse ja meedia sõltumatuse tähtsust, kuna need on ELi põhiväärtused, on igasuguse demokraatia nurgakivi ja aitavad tugevdada õigusriigi põhimõtteid; kutsub ametiasutusi üles põhjaliku ja üksikasjaliku avaliku arutelu järel meediavabaduse tagamiseks kiiresti likvideerima süsteemsed lüngad õigusaktides, eelkõige seoses meediavahendite omandussuhete läbipaistvuse ja laimu küsimustega, ning tagama avalik-õiguslike ringhäälingute sõltumatuse ja jätkusuutlikkuse ja vältima poliitilist sekkumist; õhutab Kosovo ametivõime edasisele tegevusele ähvarduste ning vihkamise ja vägivalla õhutamise tõkestamisel;

15. rõhutab veel kord, et mõningatele edusammudele vaatamata on vähemuste ja kultuuriliste õiguste kaitset käsitlevate õigusaktide rakendamine Kosovos jätkuvalt oluline probleem; rõhutab jätkuvat vajadust tugevate jõupingutuste järele, et kohaldada täielikult seadust, mis sisaldab sätteid rahvusvähemuste õiguste kohta, selleks et hoida ära otsene ja kaudne diskrimineerimine; märgib, et sotsiaal-majanduslikult ning hariduse ja tervishoiu valdkonnas on jätkuvalt raskusi eelkõige roma, egiptuse ja askaali kogukonnal; loodab, et uus valitsus loob uue romade, egiptlaste ja askaalide olukorra parandamise raamistiku, et saavutada eeskätt võrdväärne turvalisus ja võrdväärsed tervishoiuteenused; rõhutab romade, egiptlaste ja askaalide tagasipöördumise lihtsustamise tähtsust; soovib sätestada Zhupa piirkonna Gorani vähemuse õigused seadustes ja tagada nende tegelik kaitse;

16. palub, et riigi tasandi ja kohalikud asutused täielikult rakendasid kohandatud õigusakte ning aitaksid nii kaasa kõigiti mitmerahvuselise ühiskonna väljakujundamisele, eelkõige seoses hariduse ja tööhõive küsimustega; soovib võtta praktilisi meetmeid, et kaasata rahvusvähemuste esindajad järjest rohkem riiklike ja kohalike valitsusasutuste töösse;

17. tuletab Kosovo ametiasutustele meelde nende kohustust austada, säilitada ja kaitsta nii Serbia kui ka kõiki teisi usu- ja kultuurimälestisi, mis on osa ühisest Euroopa kultuuri- ja ajaloopärandist; tunneb sellega seoses heameelt võetud meetmete üle;

18. nõuab, et Kosovo uute õigusaktide koostamisel konsulteeriks arvamuste ja abi saamiseks Euroopa Nõukogu Veneetsia komisjoniga, mille liikmeks sai Kosovo juunis;

19. väljendab heameelt stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu parafeerimise üle 2014. aasta juulis, sest selles nähakse ette tugevdatud poliitiline dialoog, tihedam kaubandusintegratsioon ja uued koostöövormid; palub nõukogul võtta võimalikult kiiresti ja igal juhul 2015. aasta esimesel poolel vastu otsus stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu allkirjastamise ja sõlmimise kohta, kuna see loob tugeva stiimuli vajalike reformide läbiviimiseks ja institutsionaliseerimiseks ning annab Kosovole uued võimalused, et tugevdada oma suhteid naabritega ja aidata kaasa piirkonna stabiliseerumisele; ühtlasi kutsub nõukogu üles võtma vastu Kosovo osalust ELi programmides käsitleva raamlepingu allkirjastamise ja sõlmimise otsust, mis tihendab Kosovo ja ELi koostööd mitmetes sektorites; on seisukohal, et nendes programmides tuleks keskenduda konkreetsetele valdkondadele, mis vastavad Kosovo poolt ELiga ühinemiseks võetud kohustustele, ning neid tuleks rakendada läbipaistvalt ja viivitamata;

20. soovib Kosovo suveräänsust tunnustada ka neil viiel liikmesriigil, kes ei ole seda veel teinud; rõhutab, et see aitaks täiendavalt kaasa Belgradi ja Priština vaheliste suhete normaliseerimisele; palub kõigil ELi liikmesriikidel maksimaalselt hõlbustada enda ja Kosovo kodanike inimestevahelisi majanduslikke sidemeid ning sotsiaalseid ja poliitilisi suhteid;

21. avaldab tunnustust erirakkerühma (SITF) tööle, sest selle uurimise järeldustes, mis avaldati 2014. aasta juulis, leiti veenvaid tõendeid Kosovo Vabastusarmee teatavate endiste kõrgemate ametnike vastu, kuid mitte Kosovo Vabastusarmee vastu tervikuna; tunneb heameelt asjaolu üle, et Madalmaade valitsusele on esitatud taotlus erikohtu loomiseks, mis toimib Kosovo kohtusüsteemis, kuid mille üks koda asub Madalmaades, ning et Madalmaade valitsus kiitis taotluse heaks; palub Kosovo Assambleel võtta esimesel võimalusel vastu vajalik seadusandlik pakett; palub Kosovo ametiasutustel ühtlasi jätkata koostööd SITFiga;

Kolmapäev, 11. märts 2015

22. väljendab heameelt Kosovo edusammude üle oma tunnistajakaitse üksuse loomisel ning õigus- ja haldusraamistike toetamisel, samuti saavutuste üle ELi liikmesriikidega koostöölepingute sõlmimisel, kuid rõhutab, et vaja on täiendavat tuge, et hõlbustada tulevikus tunnistajate ümberpaigutamist kolmandatesse riikidesse;

23. on tõsiselt mures Euroopa Liidu õigusriigimissiooni (EULEX) vastu hiljuti esitatud korruptsioonisüüdistuste pärast; on veendunud, et EULEXil on olnud oluline roll Kosovos ja sellel peaks olema ja võiks olla selline roll ka edaspidi, ning väljendab seetõttu heameelt, et liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresident Mogherini reageeris kiiresti, nimetades sõltumatu eksperdi, kes hakkab esitatud süüdistusi põhjalikult uurima; nõuab sellise uurimise täielikku läbipaistvust ja seda, et kõik asjaomased osapooled teeksid igakülgset koostööd, et uurimine kiiresti lõpule viia; rõhutab, kui tähtis on tagada, et eksperdil on võimalik viia läbi põhjalik uurimine, mis hõlmab kõiki juhtumi aspekte; on mures selle pärast, et tundliku sisuga dokumendid EULEXi puudutavate korruptsioonisüüdistuste kohta on kaduma läinud; nõuab põhjaliku ja kõikehõlmava uurimise läbiviimist; rõhutab, et on äärmiselt oluline taastada ELi usaldusväärus Kosovos ja välismaal ning saadud kogemustest tuleb õppida tulevaste missioonide jaoks; märgib, et ombudsman ja Euroopa Pettustevastane Amet otsustasid mõlemad algatada sõltumatu uurimise väidetavate EULEXi rikkumiste kohta, ning palub, et kõik uurijad koordineeriksid tõhusalt oma tegevust ja vahetaksid teavet; leiab siiski, et vaja on ulatuslikku ja põhjalikku analüüsi, et hinnata EULEXi üldist tulemuslikkust ja saavutusi, ning selle põhjal tuleks uuendada Euroopa Kontrollikoja 2012. aasta oktoobris avaldatud aruannet;

24. kutsub EULEXi üles oma mandaati veelgi jõulisemalt täitma; rõhutab, et on äärmiselt tähtis saavutada selle tegevuse täielik läbipaistvus ja aruandekohustuslikkus ning suurem tõhusus, näidata selle konkreetsemaid ja kõrgetasemelisi tulemusi ning teavitada korrapäraselt ja kõikehõlmavalt selle tööst ja otsustest; rõhutab EULEXi tähtsust kohalike asutuste abistamisel ja ergutamisel, et need täidaksid oma kohustusi õigusriigi reformide, isevastutuse ja üleviidud kohtumenetluste algatamise jaoks seadusandlike muudatuste kehtestamise valdkonnas; palub Kosovo ametivõimudel jätkuvalt tunnustada EULEXi mandaati ja toetada tema rakendamisevõimete täitmist;

25. võtab teadmiseks Kosovo edusammud viisanõude kaotamise tegevuskava nõuete täitmisel; palub ametivõimudel rohkem pingutada ja tõendada oma kindlat tahet soovitusi rakendada, sealhulgas kiita heaks neli seni vastuvõtmata õigusakti; nõuab tungivalt, et komisjon teeks kõik endast oleneva, et kiirendada viisanõude kaotamise protsessi Kosovos, mis on piirkonna viimane viisanõudega riik; peab väga murettekitavaks, et viimasel ajal on järsult tõusnud Kosovost ELi riikidesse lahkuvate kodanike arv, ning lahkujate seas on romasid, aškaale ja albaanlasi; palub Priština ametivõimudel võidelda tõhusalt inimkaubandusega tegelevate kuritegelike võrgustike vastu ning avalikkust Prištinas asuva Euroopa Liidu büroo abiga selgelt teavitada, et varjupaigataotlejate heakskiitmine on vähetõenäoline; rõhutab vajadust tegeleda kodanike Kosovost lahkumise algpõhjustega, sh investeerides kvaliteetsesse haridusse, eelkõige vähemuste ja tõrjutud kogukondade jaoks;

26. kutsub Serbia ja Kosovo ametivõime üles kehtestama koostöökorra, et võidelda kriminaalsete võrgustikega, kes kontrollivad ja kasutavad ära ebaseaduslikke rändajaid ja toimetavad neid Kosovost ebaseaduslikult Serbia kaudu mõnesse ELi liikmesriiki, ning need hävitada;

27. palub Kosovo ametiasutustel võtta kasutusele uus lapse õiguste strateegia ja tegevuskava, ning rõhutab haridusse, tervishoidu ja õigesse toitumisse investeerimise tähtsust, eelkõige vähemuste ja tõrjutud kogukondade jaoks; rõhutab lastekaitseaduse tähtsust toimiva lastekaitseüsteemi kehtestamisel; rõhutab kesk- ja kohaliku tasandi asutuste aruandekohustuslikkuse tugevdamise tähtsust, et jälgida lapse õiguste järgimist;

28. võtab murelikult teadmiseks kõrge töötuse määra, seda eelkõige noorte hulgas, samuti soolise diskrimineerimise tööturul; märgib, et edusammud omandiõiguse valdkonnas on aeglased, ja see pidurdab pikaajalist majanduskasvu; võtab teadmiseks, et välismaised otseinvesteeringud langesid oluliselt 2014. aasta kolmandas kvartalis; palub Kosovo valitsusel teha tööd ärikeskkonna parandamiseks, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate jaoks, ning luua turvaline keskkond, mis tõmbab ligi rohkem välismaiseid otseinvesteeringuid kõigi Kosovo inimeste hüvanguks; palub komisjonil toetada noori ettevõtjaid ühinemiseelse abi rahastamisvahendi vahenditest, sealhulgas aidata neil luua sidemeid ELi liikmesriikide ettevõtjatega;

Kolmapäev, 11. märts 2015

29. võtab murelikult teadmiseks, et tööseadust on seni rakendatud mitterahuldavalt, nagu ka streigiseadust; võtab teadmiseks, et töötuse määr Kosovos on kohati ligikaudu 30 % ja mõjutab eelkõige naiste osalemist tööturul;

30. peab kahetsusväärseks, et valimiste korraldamine Kosovos ja Serbias on riikidevaheliste kõrgetasemeliste läbirääkimiste tempot aeglustanud; tunneb heameelt Belgradi ja Priština vaheliste kohtumiste taasalustamise üle 9. veebruaril 2015 Brüsselis; märgib siiski, et kohtumised on toimunud tehnilisel tasandil ning on tehtud mõningaid edusamme, sealhulgas liikumisvabaduse valdkonnas; avaldab kahetsust, et enamik mõlema poole allkirjastatud lepingutest on veel täielikult rakendamata, ning palub Serbial ja Kosovol jätkata uue meelegiandusega juba sõlmitud lepingute täielikku rakendamist; rõhutab, et tähtis on selgitada elanikkonnale nende lepingute kaalu ja mõju; rõhutab, et heanaaberlike suhete arendamine võib teenida mõlema riigi huve;

31. kordab, kui oluline on tagada, et Kosovo saaks võimalikult kiiresti oma rahvusvahelise telefonikoodi, mis aitaks suurendada Kosovo nähtavust rahvusvahelisel tasandil;

32. väljendab suurt heameelt selle üle, et Rahvusvaheline Olümpiakomitee ratifitseeris otsuse Kosovo Riikliku Olümpiakomitee täieliku tunnustamise kohta, ning nõuab tungivalt, et teised spordiliidud teeksid sama, sest see võimaldaks Kosovo nais- ja meessportlastel osaleda Euroopa ja rahvusvahelistel spordivõistlustel oma riigi kodanikena;

33. toonitab asjaolu, et Kosovo jaoks peaks olema prioriteet rahvusvaheliste ja piirkondlike organisatsioonide ja mehhanismidega liitumine; nõuab, et Kosovo suhted piirkondlike organisatsioonide ja rahvusvaheliste ametite ja asutustega, näiteks Euroopa Nõukoguga, suhted kultuuri- ja pärandiinstituutidega ja esindatus nendes viidaks täisliikmete tasemele ning et riik oleks rohkem esindatud ka Euroopa ja rahvusvahelistes meediaorganisatsioonides, nii et Kosovo artistid saaksid osaleda kõigil rahvusvahelistel kultuuriüritustel, sh Eurovisiooni lauluvõistlusel; tuletab sellega seoses meelde piirkondliku koostöö vallas saavutatud kokkuleppe järgimise tähtsust;

34. palub Kosovo õiguskaitseasutustel ja politseijõududel teha aktiivset koostööd Euroopa vastavate teenistustega, et terrorismi- ning uimasti- ja inimkaubanduse vastast võitlust paremini koordineerida, ning rõhutab sellega seoses, kui tähtis on Kosovo täisliikmesus Euroopolis ja Interpolis;

35. märgib, et Põhja-Kosovoga seoses on tehtud teatavaid edusamme, mida kajastab eelkõige linnapeade valimine kogu Kosovo territooriumil peetud valimistel ning ELi rahastatavate projektide arvu suurenemine Põhja-Kosovos; rõhutab siiski vajadust jätkata Serbia omavalitsuste liidu loomisega, mille eesmärk oleks vähendada veelgi vajadust paralleelsete struktuuride järele; märgib samal ajal, et etniliste albaanlaste ja serblaste kogukondade lähendamiseks on vaja jätkuvaid pidevaid jõupingutusi; nõuab, et Mitrovica silla probleemile – mis takistab praegu inimeste vaba liikumist – leitaks ühine lahendus;

36. kordab vajadust teha Belgradi ja Priština vahelise dialoogi tulemused teatavaks täiesti läbipaistvalt ning kaasata parlamendid ja kodanikuühiskond rakendamisprotsessi;

37. kutsub Serbia ametivõime üles osutama täielikku abi Serbias hiljuti leitud Kosovo kadunud isikute surnukehade kodumaale toimetamisel ja jätkama väljakaevamisi kindlakstehtud piirkondades või väidetavate massihaudade piirkondades, kuhu oletatavasti on maetud kadunud isikud;

38. toetab jätkuvat sõjakuritegude eest süüdistuste esitamist riiklikul tasandil ja juhib tähelepanu sõjaaegsete vägistamiste eest vastutusele võtmise olulisusele;

39. palub komisjoni asepresidendil ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindajal ja liikmesriikidel pikendada Kosovosse nimetatud ELi eriesindaja mandaati pärast 28. veebruari 2015;

40. märgib murelikult, et 6. juunil 2014. aastal Kosovo A-elektrijaamas toimunud plahvatus näitas süsteemi haavatavust, ning nõuab tungivalt elektrijaama tegevuse lõpetamist hiljemalt 2017. aastaks; on veendunud, et Kosovo valitsus peaks kavandama selge ja toimiva energiapoliitika, sest see on riigi majanduse arengu jaoks hädavajalik; rõhutab vajadust edendada energiatõhusust ja viia enne uute elektrijaamade käikulaskmist läbi energiavajadusi hindavad uuringud;

Kolmapäev, 11. märts 2015

41. väljendab heameelt püüdluste üle mitmekesistada energiaallikaid ning arendada taastuvaid energiaallikaid, ja eelkõige käivitada kolme uue hüdroelektrijaama ehitustööd; rõhutab sellega seoses, kui oluline on ELi keskkonnastandardite vastuvõtmine ja täielik kohaldamine; tuletab ametiasutustele taas meelde ka seda, et riigi arengustrateegia kavandamisel on tähtis järjekindlalt kinni pidada keskkonnastandarditest;
  42. väljendab muret suure hulga tahkete ja vedelate radioaktiivsete jäätmete pärast, mida leidub endiselt omavalitsusüksustes üle kogu Kosovo ja mida ei hoita turvaliselt; kutsub komisjoni üles pakkuma Kosovo ametiasutustele abi ja tegema nendega tihedat koostööd, et leida sellele probleemile püsiv lahendus;
  43. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Euroopa välisteenistusele ning Kosovo valitsusele ja Kosovo Rahvusassambleele.
-